

УДК 004.056: 341(045)

Гриник Р.О., Маржан М.В.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Дослідження проблем захисту сучасного кіберпростору України

Розвиток сучасного інформаційного простору України надає можливості не лише будувати ефективно та успішно інформаційне суспільство, але й створює нові можливості традиційним загрозам кібербезпеки держави, що в свою чергу створює нові труднощі для системи забезпечення захисту національної безпеки. Через такі умови вагомого значення набуває пошук та розробка нових способів забезпечення безпеки державного кіберпростору України.

У сучасному світі кіберпростір, через свою новизну, все ще не до кінця нормативно сформований на рівні міжнародних відносин, тому операції, що здійснюються в ньому підрозділами розвідки чи військовими, не визначаються як «акт війни» і можуть відноситись до операцій що «не належать до війни». Тобто, йде мова про можливість забезпечення ефекту військового втручання без офіційних санкцій з боку світового товариства та держави, яку атакують. Так як ІКТ застосовуються практично у всіх важливих сферах життєдіяльності людини, загроза виникнення війни у кіберпросторі зростає. Також, це призводить до реформації державної політики багатьох сучасних державах світу в контролюванні власного інформаційного простору та посиленні основних тенденцій обмеження.

Україні необхідне створення сучасної системи кібербезпеки, яка б постійно змінювалась та вдосконалювалась. Активні дії з боку інших держав у кіберпросторі, впливові зміни відношення до інформаційної політики безпеки та формування надсучасних транснаціональних злочинних угруповань, які спеціалізуються на кіберпросторі – це все регламентує необхідність вироблення рекомендацій щодо пріоритетів покращення сектору безпеки України, який буде враховувати вищезазначені факти.

В Україні забезпечення кібербезпеки держави покладається на такі військові та правоохоронні органи:

- Міністерство внутрішніх справ України;
- Службу зовнішньої розвідки;
- Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації;
- Міністерство оборони України;
- Службу безпеки України [1].

Водночас, робота цих органів не завжди забезпечується відповідним чином. Система Міністерства оборони України забезпечує існування спеціальних відомств на які покладаються задачі із забезпечення захисту військових мереж та інформаційних ресурсів. В цій діяльності приймають участь підрозділи радіоелектронної боротьби, сили Військової служби правопорядку та Військової розвідки[2]. Також, матеріально-технічне та кадрове забезпечення цих служб залишається на досить низькому рівні, а більша частина матеріально-технічної бази майже не оновлюється.

Крім зазначеного сектор кібербезпеки характеризується наявністю декількох і інших важливих проблем. По-перше, відсутність в Україні відповідних нормативних документів, що описують загрози держави у кіберпросторі. «Стратегія національної безпеки України» вказує, що Україна має проводити діяльність з розробки та впровадження державних стандартів і технічних інструкцій щодо застосування ІКТ, які гармонійно співвідносяться з міжнародними стандартами та з вимогами «Конвенції про кіберзлочинність», проте, ця конвенція, яка була ратифікована українським парламентом ще в 2005 році, хоч і має відношення до проблеми забезпечення безпеки та захисту кіберпростору України, проте більше зосереджена на протидії кримінальним діям (шахрайство, підробка, поширення дитячої порнографії, порушення авторських прав і т.д.) із використанням у своїй діяльності комп'ютерної техніки та різноманітних інформаційних мереж[3].

Більша частину уваги кібербезпеці та питання, пов'язані з кібербезпекою держави, висвітлюються у «Доктрині інформаційної безпеки України». Доктрина описує поняття «кібератака» та «комп'ютерний тероризм», проте означення цих термінів у преамбулі немає. Закон України «Про основи національної безпеки» описує тільки терміни «комп'ютерна злочинність» та «комп'ютерний тероризм». В той час як Доктрина передбачає діяльність з забезпечення цілого переліку заходів у воєнній сфері через необхідність посилення заходів забезпечення кібербезпеки держави та інформаційного простору, однак досі відсутні будь-які офіційні заяви про їх впровадження у життя. Можна сказати, що в Україні відсутня єдина система термінів, що формує єдиний апарат у сфері кібербезпеки.

Список використаної літератури

1. "Сучасні тренди кібербезпекової політики: висновки для України". Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/294/>.
2. Соколов А.В., Степанюк О.М. *Захист від кібертероризму. Довідковий посібник.* - СПб.: БХВ - Петербург; Арліт 2002. - 496 с.
3. Ендрю Конрі-Мюррей. *Політика безпеки в часи терору* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osp.ru/lan/2002/02/083.htm>.